

Merre halad Verőce?

A tervezett 1.9 milliárd Forintos turisztikai beruházás
és a közösségi / fenntartható / ökológiai gondolkodás viszonya

Gondolatok

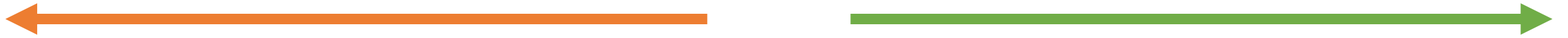
Készítette: Vásárhelyi Gábor, PhD

Verőce, 2023.12.08.

A Verőcei Önkormányzat konzorciumi összefogásban 1.9 milliárd Ft értékű turisztikai beruházási pályázat beadását tervezi, melyből térségi e-Bike kölcsönző rendszer, 100 fős autóparkoló és új kisvasút állomás épülne Verőce és Kismaros központja között félúton

Merre halad Verőce? Amerre az erők mozgatják!

analógiák Newton törvényei mentén

Newton negyedik törvénye: a szuperpozíció elve

A Verőcére ható erők eredője az elemi rá ható erők vektoriális összege

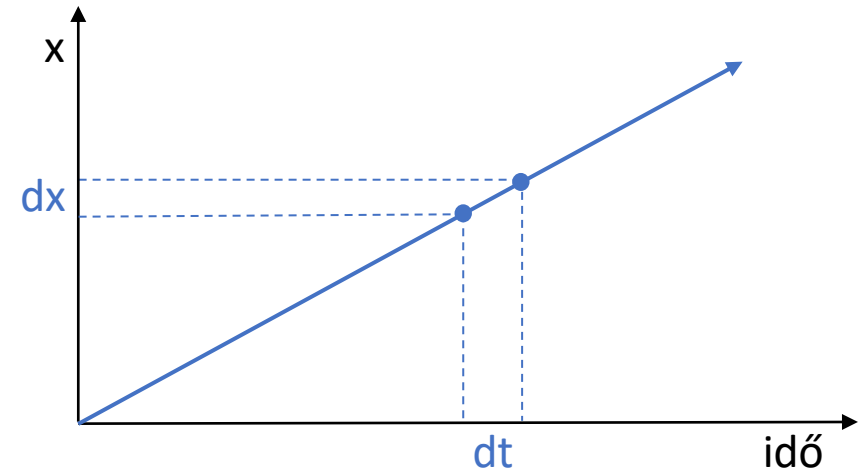
Newton második törvénye: $F = m \cdot a$

Verőce arra „mozdul” (gyorsulva!), amerre a rá ható (eredő) erő mutat

Newton harmadik törvénye: hatás ellenhatás elve

Ha Verőcét nyugalomban akarjuk tartani, a rá ható erővel ellentétes irányú és azonos nagyságú erőt kell kifejteni. Az ellenerő ránk hat, ugyanolyan mértékben.

Projekt lehetőség alapú (statikus) helyett időbeli (dinamikus) gondolkodás

- A folyamatoknak iránya van, a kifejtett pillanatnyi erők által időben mindenképp halad valamerre Verőce, megállíthatatlanul.
- A változás mértéke az idővel arányosan nő (a sokszor kevés is sok!)
- A legtöbbször a változás lassabb, mint amit napi szinten észlelni tudunk, de ettől még jelen van! (Lásd pl. zöld területek folyamatos csökkenése, biodiverzitás folyamatos csökkenése)
- → A legapróbb, kis, nagy és giga projekteknek is mind a hosszú távú célok irányába kell mutatniuk! Ez a stratégiai gondolkodás, azaz **az irány/vízió elsődleges meghatározása**, ezután pedig a projektek vízióhoz igazítása.

Mit jelent a hosszú távú gondolkodás?

- Csillagászoknak milliárd éveket
- Geológusoknak millió-tízmillió-százmillió éveket
- Klímakutatóknak és környezetvédőknek száz, néha ezer éveket
- Átlag élőlénynek körülbelül a saját életidejét (fáknak száz-ezer-tízezer év, emlősöknek egy-tíz-száz év stb.)
- Politikusoknak sokszor a választások egységnyi időablakát (4 év)
- Szegénységben élő / kiszolgáltatott / tanulatlan embereknek egy napot:
 - „Jobb ma egy veréb mint holnap egy túzok!”
 - „Amit ma megtehetsz ne halaszd holnapra!”

**Akárkik is vagyunk, merjünk hosszabb távon gondolkodni,
mert hosszabb távon megéri!**

Mi Verőce víziója?

Jelen önkormányzati ciklus elején közmeghallgatás sorozat keretében Verőce (közösségi) víziójának főbb irányai egyértelművé váltak!

- Élhető, emberi léptékű, családias Verőcét szeretnének az itt lakók
- Verőcét természeti értékei miatt szeretik nagyon sokan, Duna, Börzsöny, sok zöldterület, környező erdők, nagy biodiverzitás, jó levegő, természetes közeg, ennek megőrzése stratégiai jelentőségű
- Verőce lakosságszámát ne növeljük, mert telített, infrastruktúra nem bírja el, úthálózat nem bírja el
- Túl sok az autó, hangos, büdös, veszélyes, sok közterületet foglal, úthálózatot amortizálja, semmilyen értelemben nem fenntartható
- Túl sok impulzusturista ne jöjjön, mert túlterhelő, jobb a kevés minőségi látogató
- Mennyiségi helyett minőségi fejlődés

Verőce vízióját minden beruházás tervezése előtt és alatt újra elő kell venni, át kell olvasni, a terveket eszerint szükséges kialakítani!

Török-patak

Gyalogos híd

Nem hivatalos, vázlatos rajz a projekt tervek jelenlegi állapotáról:

- 1 – tervezett parkoló területe
- 2 – tervezett bringás központ és kisvasút állomás területe
- 3 – kisvasút vonala
- 4 – tervezett bringás átvezetés az ökológiai folyosóban
- 5 – tervezett további gazdaságfejlesztési terület

3

1

2

4

5

Vélemény az 1.9 milliárdos turisztikai attrakcióról Verőce víziójának tükrében

- **Attrakció = vonzás.** További turista tömegek vonzása az eleve túltelített Verőcére. Giga attrakcióra Verőcének a víziója szerint nincs szüksége!
- **Projekt célcsoport: autóval érkezők.** Ez további autóforgalmat generál, ami Verőce víziójával ellentétes, fenntarthatatlan (vö. hétfélig csúcsforgalom ~40.000 gépjármű a 12-esen)
- **A Börzsöny-Gimpli/Morgó-Füzes-Duna ökológiai folyosó szűkítése, beépítése.** Ez kulcsfontosságú természeti érték rombolás, Verőce víziójával ellentétes, az élettel összeegyeztethetetlen irány.
- **100 férőhelyes parkoló jelenlegi zöldterületen.** Ez autós infrastruktúra bővítés, ami további autós forgalmat generál, és egyben zöldterület csökkentés. Mindkettő vízióval ellentétes.
- **Kisvasút végállomás eltolása a nagyvasútállomástól.** Autós célcsoport erősítése, vonat csatlakozás háttérbe szorítása. Vízióval ellentétes.
- **E-bike kölcsönző rendszer kiépítése.** Már van több helyen a Dunakanyarban! Miért pont ide? Miért autós célcsoportra? Hogy lesz helyieknek jó és nem csak turistáknak? Hogy lesz kihasználva ősztől tavaszig a 700 nm-es épület? Ki fogja üzemeltetni? Kinek mennyi haszna lesz belőle? Mi lesz vele fenntartási időszak után?
- **Füzes „külterület” további betonozása, gazdasági területként hasznosítása.** Ez biztosan nem lesz pozitív hatással a tőszomszédságban lévő helyi védett és Natura2000-es területre. Növekedő terhelés, zaj, forgalom, pufferzóna megszűnése stb. A „Gumisműhely a védett terület mellett” vízió nem Verőce víziója.

Parkoló építés a különböző víziók tükrében

A projekt víziója

- „Új parkolóval enyhítjük az autóforgalom túlzott terhelését”
- Parkoló zöldterület helyén
- Fő forgalmi irányban 12-esen Verőce után áthaladó forgalmat gerjesztve
- Vasútállomástól távol
- Kisvasúthoz bringás központ ürügyén
- Füzes tőszomszédságában
- További gazdasági terület növelésének elősegítésére
- Mindez a természet és a helyiek közösségi érdekeit nem szolgálja! **Greenwashing?**

Verőce víziója (bárcsak!)

- Nem több, hanem kevesebb parkoló és kevesebb autó kell
- A jelenlegi parkolás magas díjazása ideérkezőknek és itt lakóknak egyaránt, az autóforgalom általános visszaszorítása, akadályozása, kellemetlenné tétele (lásd „közlegelő problémája”, egyéni vs közérdek)
- Ha mégis kell parkoló, akkor Verőce előtt, vasútállomás mellett, kizárólag átmenő forgalom megfogása, közösségi közlekedés serkentése céljából.
- Bringás parkolók autóparkolók helyett (lásd Skandinávia, Hollandia, Nyugat-Európa)
- **Lehet valódi „green”?**

„Bringás fejlesztés” címszó alatt zöld folyosón
autós parkolót betonozni = GREENWASHING

A Fűzes sorsa a különböző víziók tükrében

A projekt víziója

- Fűzes mellett autóparkoló
- Fűzes mellett autóforgalom növelése
- Embertömegek vonzása a Fűzes mellé
- Fűzes mellett gazdaságfejlesztés
- Ökológia folyosó szűkítése
- „Dzsindzsa” helyett rendezett beton

Verőce víziója (bárcsak!)

- A helyi védettségű és Natura 2000 területet nem bolygatni, hanem támogatni, nem szűkíteni, hanem bővíteni kell
- Az ökológiai folyosók kritikus természetvédelmi szerepét meg kell érteni, és a rövid távú emberi érdekek fölé kell helyezni
- A Fűzes melletti autóforgalmat csökkenteni kell, a pufferzónájában a Fűzest támogató szolgáltatásokat kell kialakítani (pl. a természet meghagyását saját rendje szerint!)
- Beton helyett a természet rendje szerinti „dzsindzsa”

Az Express tábor sorsa a különböző víziók tükrében

A mindenkori hatalom döntései

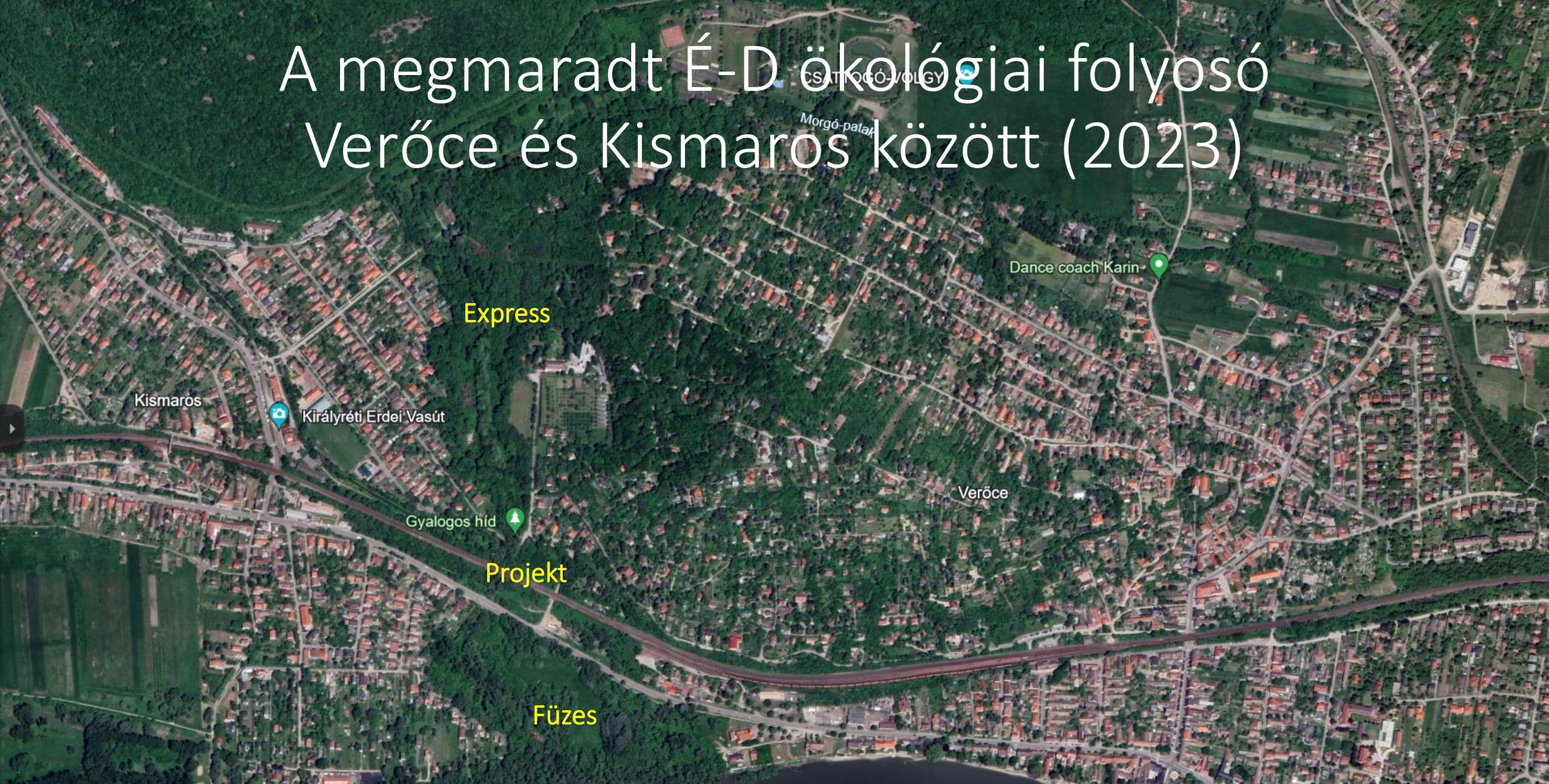
- Az Express tábor magánkézbe adása (19??)
- A HÉSZ-ben a felparcellázás támogatása (20??) (miért cserébe?)
- A HÉSZ parcellázás visszavonásának elutasítása (2022. nov. közmeghallgatás: „pénzbe kerülne”)
- Az erdőből átminősítés (folyamatban, hogy áll? kitől függ? ki támogatja?)
- **Egyéni cél:** luxus parcellák kialakítása egyéni bevételmaximalizálással, közösségi érdekek figyelembevétele nélkül
- **„Egybefüggő zöld terület helyett parcellázás”**

Verőce víziója (bárcsak!)

- A terület visszavásárlása, a HÉSZ parcellázhatóság megszüntetése
- Az ökológiai folyosó megtartása, a terület helyi védetté nyilvánítása (ez a Füzes folytatása a 12-es túloldalán!)
- **Közösségi cél:** ha kell valami emberi hasznosítás, akkor legfeljebb arborétum / erdei iskola / ökoszolgáltató központ, de a legjobb, ha védett terület bolygatás nélkül, esetleg sétány, park, pihenőhely.
- **„Parcellázás helyett zöld terület összevonás”**

A megmaradt É-D ökológiai folyosó Verőce és Kismaros között (2023)

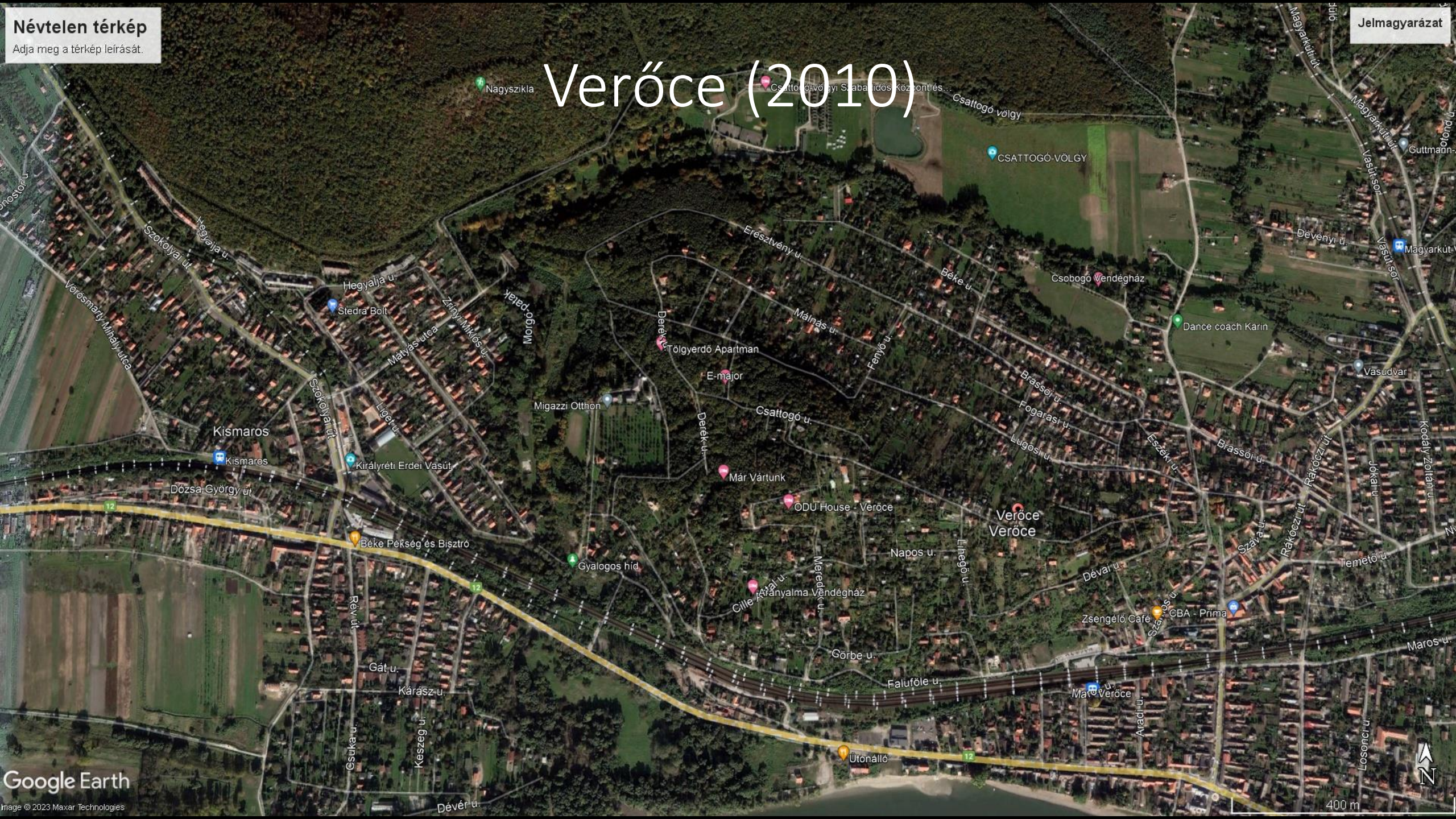

<https://termeszetvedelem.hu/orszagos-okologiai-halozat>

Rétegek

A tévedést beismerni nem kudarc, hanem a
változás és a fejlődés első lépése

Névtelen térkép
Adja meg a térkép leírását.

Jelmagyarázat

Verőce (2010)

Zöldterület csökkenés (2021)

Aranyoskút (2010)

Erdőterület csökkenés és „szitává lőtt” erdők (2021)

Fordítsuk meg a helyi pusztítást!

Előzzük meg végre mi az EU-t!

Járjunk élen a természeti környezet
védelmében és bővítésében!

EU biodiverzitás stratégia

- A stratégia célja, hogy Európa biológiai sokfélesége 2030-ra a helyreállítás útján járjon a természet, az emberek és az éghajlat érdekében.
- ... a biológiai sokféleség csökkenésének alábbi kiváltó okai elleni küzdelem érdekében:
 - a szárazföldi és a tengeri területhasználat változása;
 - a biológiai erőforrások túlzott kiaknázása;
 - a szennyezés
 - ...
- ... célkitűzés és kötelezettségvállalás:
 - Védett területek koherens hálózata (szárazföld 30%-a)
 - Uniós természet-helyreállítási terv
 - Az átalakító erejű változások előmozdítása
 - A biológiai sokféleséggel kapcsolatos, nagyratörő globális menetrend

EU természet helyreállítási törvény

- A természet életünk lételeme, ám állapota egyre romlik. Az EU és tagállamai olyan jogszabályon dolgoznak, amely első alkalommal tűz ki kötelező célokat az ökoszisztémák, élőhelyek és fajok helyreállítására.
- Az EU és tagállamai egy olyan **természet-helyreállítási jogszabályon** dolgoznak, amelynek célja a természet és az ökoszisztémák jó védettségi állapotának helyreállítása.
- A természet-helyreállítási jogszabály a következőkre vonatkozna:
 - leromlott állapotú szárazföldi és tengeri élőhelyek
 - beporzók
 - mezőgazdasági ökoszisztémák
 - városi területek
 - folyók és árterek
 - erdők

<https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/nature-restoration/>

Milyen tevékenység mutat ebbe az irányba?

- Helyi védett területek kiterjesztése, Express védetté nyilvánítása, Verőce körüli erdők egy részének védetté nyilvánítása, bolygatásának megszüntetése
- Impulzus turizmus visszaszorítása, öko-turizmus szelektálása, helyiek és turisták érzékenyítése Verőce környezeti és természeti értékeivel kapcsolatban
- Közösségi közlekedést serkentő és autósforgalmat csökkentő személetformáló kampány és támogató-korlátozó rendszer kiépítése térségi szinten. Ennek első állomása a magas díjű parkolás egységesen térségi szinten mindenhol, mindenkinek
- Szabályok szigorú betartatása, alternatívák felmutatásával
- Önerővel hajtott közlekedési eszközök támogatása, giga központ helyett decentralizált bringás infrastruktúra fejlesztés (lásd következő dia)

Javasolt közhasznú bringás fejlesztés ötletek

Jelige: „kabáthoz a gomb”, nem „gombhoz a kabát”

- Meglévő szuper lelkiismeretes és profi verőcei bringaszervíz támogatása
- Sokkal több bringás parkoló a vasútállomáson, CBA előtt, iskolánál, művelődési háznál, egyéb közintézményeknél
- „Bringázz a suliba!” + „Vonatozz a munkahelyre!” kampányok
- Eurovelo átterelése 12-es útról Maros utca felé, annak esetleges meghosszabbítása vonatsín mellett Kismarosig, hogy sehol ne a veszélyes, hangos, büdös főút mellett kelljen bringázni
- Kismaros-Nagymaros Eurovelo szakasz felújítása
- Kismaros-Királyrét védett bringás útvonal kiépítése
- Verőce-Magyarkút-Berkenye-Diósjenő-Királyrét útvonal kiépítése vonatsín mellett

Van helyi segítség: [Magyar Kerékpárosklub Dunakanyar Területi Szervezete](#)

(NINCS) VÉGE